

Na osnovu člana 14e stav 6 Zakona o poreskoj administraciji ("Službeni list RCG", br. 65/01 i 80/04 i "Službeni list CG", br. 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19 i 145/21), Ministarstvo finansija donijelo je

Uputstvo o bližem načinu izvještavanja o podacima koje finansijska institucija u vezi stanja računa, izvršenih transakcija i ostvarenih prihoda rezidenata druge države dostavlja organu uprave nadležnom za poslove poreza

Uputstvo je objavljeno u "Službenom listu CG", br. 110/2022 od 5.10.2022. godine, a stupilo je na snagu 13.10.2022.

1. Ovim uputstvom propisuje se bliži način izvještavanja o podacima u vezi računa koje posjeduje ili kontroliše rezident države članice Evropske unije ili druge države odnosno teritorije države (u daljem tekstu: druga poreska jurisdikcija), stanja računa, izvršenim transakcijama sa tih računa i ostvarenim prihodima tih lica po osnovu određenih vrsta dohotka i kapitala koje finansijska institucija dostavlja organu uprave nadležnom za poslove poreza (u daljem tekstu: Poreski organ).

2. Finansijska institucija obuhvata instituciju koja u skladu sa zakonom posluje u Crnoj Gori, a koja nije poslovna jedinica finansijske institucije druge poreske jurisdikcije.

3. Finansijska institucija treba da dostavi Poreskom organu informacije u odnosu na svaki račun o kojem izvještava i koji pripada izvještajnoj finansijskoj instituciji.

4. Informacije iz tačke 3 ovog uputstva date su u Prilogu 1.

5. Izuzetno od tačke 3 ovog uputstva finansijska institucija ne treba da dostavi Poreskom organu informacije o računima koji se smatraju isključenim računima u skladu sa Prilogom 2.

6. Poreski organ, nakon prijema informacije o računima koji se smatraju isključenim računima, te informacije ne dostavlja drugoj poreskoj jurisdikciji.

7. Radi identifikovanja i dostavljanja informacija iz tačke 3 ovog uputstva finansijska institucija može da preduzima mjere produbljene provjere iz Priloga 3.

8. Finansijske institucije koje, na osnovu potvrđenog međunarodnog sporazuma, informacije iz tačke 1 ovog uputstva ne dostavljaju Poreskom organu date su u Prilogu 4.

9. Poreske jurisdikcije o čijim rezidentima finansijska institucija izvještava u skladu sa tačkom 1 ovog uputstva, Poreski organ objavljuje na svojoj internet stranici.

10. Prilozi 1 do 4 sastavni su dio ovog uputstva.

11. Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Broj: 07-430/22-12/1

Podgorica, 3. oktobra 2022. godine

Ministar,
mr **Aleksandar Damjanović**, s.r.

PRILOG 1

INFORMACIJE O RAČUNU O KOJEM FINANSIJSKA INSTITUCIJA IZVJEŠTAVA PORESKI ORGAN

DIO 1

IZVJEŠTAVANJE NA OSNOVU ZAJEDNIČKOG STANDARDA IZVJEŠTAVANJA

Finansijska institucija u odnosu na račun o kojem se izvještava treba da dostavi Poreskom organu informacije, i to za:

1. fizičko lice koje je lice o kojem se izvještava i koje je vlasnik računa:

a) ime i prezime,

b) datum i mjesto rođenja, osim ako:

- se od finansijske institucije na osnovu propisa zahtijeva pribavljanje i izvještavanje o mjestu rođenja ili se od finansijske institucije na osnovu pravnog propisa Evropske unije zahtijeva pribavljanje i izvještavanje o mjestu rođenja, i

- je podatak o mjestu rođenja dostupan u obliku koji se može pretraživati putem elektronskog pretraživanja podataka

koji vodi finansijska institucija,

c) adresu prebivališta,

č) poresku jurisdikciju rezidentnosti,

ć) identifikacioni broj za potrebe oporezivanja fizičkog lica u državi u kojoj je rezident;

2. privredni subjekt o kojem se izvještava i koje je vlasnik računa, a za koje je, nakon sprovođenja postupka provjere u skladu sa zakonom, utvrđeno da je pod kontrolom jednog ili više lica, a koja su lica p kojima se izvještava:

a) naziv,

b) adresa, odnosno sjedište,

c) poreska jurisdikcija rezidentnosti,

č) poreski identifikacioni broj (u daljem tekstu: PIB), osim ako poreska jurisdikcija rezidentnosti tog lica ne izdaje PIB,

ć) podatke za jedno ili više lica koja imaju kontrolu nad privrednim subjektom, a koja su lica o kojima se izvještava:

- ime i prezime,

- datum i mjesto rođenja,

- adresa,

- poresku jurisdikciju rezidentnosti,

- identifikacioni broj za potrebe oporezivanja fizičkog lica u državi u kojoj je rezident, odnosno PIB;

3. broj računa (ako nema broj računa, funkcionalno istovjetna oznaka):

4. naziv i PIB finansijske institucije;

5. stanje računa ili novčane, odnosno otkupne vrijednosti polise u slučaju ugovora o osiguranju, odnosno rentnom osiguranju uz mogućnost isplate otkupne vrijednosti polise, na kraju kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda, a ako je tokom te godine račun zatvoren, informaciju o zatvaranju računa;

6. kastodi račun (računa hartija od vrijednosti):

a) ukupan bruto iznos kamata, dividendi i drugog primitka (dohotka) ostvarenog od imovine na računu, odnosno isplaćenih ili odobrenih na računu tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda, i

b) ukupni bruto primici od prodaje ili otkupa imovine (osim imovine od nepokretnosti), isplaćeni ili pripisani na račun tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda u kojem je finansijska institucija djelovala kao kastodijan, broker, punomoćnik ili zastupnik vlasnika računa po drugom osnovu;

7. depozitni račun - ukupan bruto iznos kamata isplaćenih ili odobrenih na računu tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda;

8. račun koji nije naveden u podtač. 6 ili 7 ovog stava je ukupan bruto iznos isplaćen ili odobren vlasniku računa u odnosu na račun tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda u kojem je finansijska institucija obveznik ili dužnik prema vlasniku računa, uključujući zbirni iznos isplata po osnovu otkupa vlasniku računa tokom kalendarske godine ili drugog izvještajnog perioda;

9. valuta u kojoj je iskazan iznos.

Izuzetno od stava 1 tačka 3 ovog dijela priloga, za svaki račun o kojem se izvještava, a koji je postojeći račun, nije potrebno navesti PIB ili datum rođenja, ako se ti računi ne nalaze u evidenciji finansijske institucije i na osnovu drugog pravnog akta te finansijske institucije ne zahtijeva se prikupljanje tih podataka na drugi način.

Od finansijske institucije zahtijeva se da preduzme odgovarajuće mjere radi pribavljanja PIB-a i datuma rođenja za postojeće račune do kraja druge kalendarske godine koja slijedi nakon godine u kojoj se za postojeće račune utvrdilo da su računi o kojima se izvještava.

Račun koji vodi finansijska institucija uključuje depozitni račun, kastodi račun i:

1. vlasnički ili dužnički udio investicionog subjekta u finansijskoj instituciji;

2. vlasnički ili dužnički udio investicionog subjekta u finansijskoj instituciji ako je kategorija udjela uspostavljena radi izbjegavanja izvještavanja; i

3. ugovor o osiguranju, odnosno rentnom osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti polise koji je izdala ili vodi finansijska institucija, osim neprenosive neodložene doživotne rente koja nije povezana sa ulaganjima u investicione fondove, izdate fizičkom licu, koja se unovčava isplatom penzije ili invalidnine, po računu koji je isključeni račun. Izuzetno od stava 4 ovog dijela priloga, račun ne uključuje vlasnički ili dužnički udio u subjektu koji je investicioni subjekt samo zbog toga što:

- pruža investiciono savjetovanje klijenta i istupa u njegovo ime ili

- vodi portfolio za klijenta i istupa u njegovo ime za potrebe investiranja, vođenja ili upravljanja imovinom (osim imovine od nepokretnosti) deponovanom u ime klijenta kod finansijske institucije koja nije taj subjekt.

Depozitni račun je poslovni, tekući ili štedni račun, račun sa oročenjem ili račun za uplatu penzije ili račun otvoren uz sertifikat o depozitu, potvrdu o penziji, potvrdu o ulaganju, potvrdu o zaduženosti ili drugi instrument koji finansijska institucija izdaje u okviru uobičajenog bankarskog ili sličnog poslovanja, kao i iznos koji osiguravajuće društvo drži na osnovu ugovora o garantovanom ulaganju ili sporazumu o isplati kamate u gotovini ili uplati na račun.

Kastodi račun je račun na kojem se drži imovina (osim imovine od nepokretnosti) u korist drugog lica.

Vlasnički udio je, u slučaju ortakluka koji je finansijska institucija, udio u kapitalu ili udio u dobiti ostvarenoj ortaklukom, a u slučaju trusta koji je finansijska institucija, vlasnički udio smatra se udjelom koji drži, u cjelini ili djelimično, lice koje se smatra povjerenikom trusta ili korisnikom trusta ili svako drugo fizičko lice koje ima stvarnu kontrolu nad trustom, dok se licem koje podliježe obavezi izvještavanja smatra korisnikom trusta ako to lice ima posredno ili neposredno pravo na obaveznu raspodjelu imovine ili može da primi raspodjelu imovine iz trusta.

Ugovor o osiguranju je ugovor na osnovu kojeg je osiguravač saglasan da isplati osiguraniku određeni iznos u slučaju nastupanja događaja koji se unaprijed nije mogao predvidjeti: smrt, bolest, nezgoda, odgovornost ili šteta na imovini, uništenja ili oštećenja stvari.

Ugovor o rentnom osiguranju je ugovor na osnovu kojeg je osiguravač saglasan da vrši isplate tokom određenog perioda koji se u cjelini ili djelimično određuje na osnovu očekivanog životnog vijeka lica.

Ugovor o osiguranju sa mogućnošću i late otkupne vrijednosti polise je ugovor o osiguranju koji ima novčanu vrijednost.

Novčana vrijednost je iznos veći od iznosa:

- za isplatu na koji osiguranik ima pravo po otkupu polise ili po isteku ugovora (utvrđenom bez umanjenja za naknadu za otkup polise ili zajam po polisi), i

- koji osiguranik može tražiti u zajam po ugovoru.

Izuzetno od stava 12 ovog dijela priloga, novčana vrijednost ne uključuje iznos koji treba da se plati na osnovu ugovora o osiguranju:

- zbog smrti fizičkog lica osiguranog po ugovoru o životnom osiguranju;

- kao naknada za tjelesnu povredu ili bolest ili druge naknade za obeštećenje zbog ekonomskog gubitka nastalog nastupanjem osiguranog slučaja;

- kao povrat ranije uplaćene premije po ugovoru o osiguranju zbog otkazivanja ili raskida ugovora, smanjenja izloženosti riziku u periodu trajanja ugovora ili na osnovu promjene premije zbog ispravke knjiženja ili druge greške u vezi premije ugovora;

- kao dividenda osiguranika uz uslov da se dividenda odnosi na ugovor o osiguranju prema kojem se isplaćuju samo određene naknade; ili

- kao povrat avansne premije ili depozitne premije za ugovor o osiguranju za koji se premija plaća minimum jednom godišnje ako iznos avansne premije ili depozitne premije ne prelazi godišnju premiju koja se plaća po ugovoru za narednu godinu.

DIO 2

IZVJEŠTAVANJE NA OSNOVU SPORAZUMA IZMEĐU VLADE CRNE GORE I VLADE SJEDINJENIH AMERIČKIH DRŽAVA NA UNAPREĐENJU ISPUNJAVANJA MEĐUNARODNIH PORESKIH OBAVEZA I SPROVOĐENJU FATCA

Račun koji održava finansijska institucija Crne Gore uključuje:

1. vlasnički ili dužnički udio (osim udjela kojim se vrši trgovina u kontinuitetu na utvrđenom tržištu hartija od vrijednosti) investicionog subjekta u finansijskoj instituciji;

2. ugovor o osiguranju sa isplatama gotovinske vrijednosti ili ugovora o isplati anuiteta koji je zaključila ili održava finansijska institucija, osim neprenosive direktne polise životnog osiguranja sa isplatom anuiteta koja nije povezana sa investicijama koja je izdata pojedincu i monetizovana kao penzija ili invalidnina po računu koji je isključen iz definicije finansijskog računa u ovom prilogu.

Izuzetno od stava 1 tačka 1 ovog dijela priloga, račun koji održava finansijska institucija Crne Gore uključuje svaki vlasnički ili dužnički udio u finansijskoj instituciji (osim udjela kojim se vrši trgovina u kontinuitetu na utvrđenom tržištu hartija od vrijednosti) ako je:

1. vrijednost dužničkog ili vlasničkog udjela utvrđena direktno ili indirektno u odnosu na vrijednost aktive koja se oporezuje po odbitku na izvoru prihoda u SAD-u, i

2. ustanovljena klasa udjela za potrebe izbjegavanja izvještavanja u skladu sa sporazumom između Vlade Crne Gore i Vlade Sjedinjenih Američkih Država na unapređenju ispunjavanja međunarodnih poreskih obaveza i sprovođenju FATCA (u daljem tekstu: FATCA sporazum).

U slučaju tačke 1 stava 1 ovog cijela priloga, udio u finansijskoj instituciji kojim se ne vrši trgovina u kontinuitetu na tržištu hartija od vrijednosti tretiraće se kao račun ako je imalac tog udjela (a koji nije finansijska institucija koja postupa kao posrednik) registrovan u knjigama te finansijske institucije.

Depozitni račun je poslovni, tekući ili štedni račun, račun sa oročenjem ili račun za uplatu penzije ili račun otvoren uz sertifikat o depozitu, potvrda o penziji, potvrda o ulaganju, potvrda o zaduženosti ili drugi instrument koji finansijska institucija izdaje u okviru uobičajenog bankarskog ili sličnog poslovanja, kao i iznos koji osiguravajuće društvo drži na osnovu ugovora o garantovanom ulaganju ili sporazumu o isplati kamate, u gotovini ili uplati na račun.

Kastodi račun je račun u korist drugog lica koje posjeduje ugovor o ulaganju (uključujući, akcije ili udio u korporaciji, mjenicu, obveznicu ili drugi dokaz o zaduživanju, valutnu ili robnu transakciju, ugovor o razmjeni radi ispunjenja obaveze, ugovor o valutnoj razmjeni, ugovor o nominalnom iznosu glavnice, ugovor o osiguranju, ugovor o rentnom osiguranju ili drugi ugovor).

Vlasnički udio je u slučaju:

- ortakluka koji je finansijska institucija, udio u kapitalu ili udio u dobiti ostvarenoj ortaklukom;

- trusta koji je finansijska institucija, udio koji drži svako lice koje se smatra povjerenikom trusta ili korisnikom trusta u cjelini ili dijelu trusta ili svako drugo fizičko lice koje ima stvarnu krajnju kontrolu nad trustom.

Ugovor o osiguranju je ugovor na osnovu kojeg osiguravač ugovara da će isplatiti određeni iznos u slučaju nastupanja

neočekivanog događaja koji se unaprijed nije mogao predvidjeti: smrt, bolest, nezgoda, odgovornost ili šteta na imovini, uništenja ili oštećenja stvari.

Ugovor o rentnom osiguranju je ugovor na osnovu kojeg je osiguravač saglasan da vrši isplate tokom određenog perioda koji se u cjelini ili djelimično određuje na osnovu očekivanog životnog vijeka lica.

Ugovor o osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti je ugovor o osiguranju čija je novčana vrijednost veća od 50.000 USD.

Novčana vrijednost je iznos veći od iznosa:

- za isplatu na koji osiguranik ima pravo po otkupu polise ili po isteku ugovora (utvrđenom bez umanjenja za naknadu za otkup polise ili zajam po polisi), i

- koji osiguranik može tražiti u zajam po osnovu ugovora.

Izuzetno od stava 10 ovog dijela priloga, novčana vrijednost ne uključuje iznos koji treba da se plati na osnovu ugovora o osiguranju, i to:

- naknadu za tjelesnu povredu ili bolest ili druge naknade za obeštećenje zbog ekonomskog gubitka nastalog nastupanjem osiguranog događaja,

- isplate osiguraniku ranije uplaćenih premija po ugovoru o osiguranju zbog otkazivanja ili isteka polise, smanjene izloženosti riziku za period trajanja ugovora o osiguranju ili nastankom promjene premije zbog ispravke knjiženja ili druge ispravke; ili

3. dividende osiguraniku na osnovu preuzimanja rizika po osnovu ugovora (pojedinačno ili grupno osiguranje).

PRILOG 2

ISKLJUČENI RAČUNI

DIO 1

ISKLJUČENI RAČUNI PREMA ZAJEDNIČKOM STANDARDU IZVJEŠTAVANJA

Isključeni račun, prema zajedničkom standardu izvještavanja, je:

1. račun osiguranika koji je stekao pravo na penziju, a koji ispunjava sljedeće zahtjeve:

a) račun otvoren radi ostvarenja prava na penziju (uključujući invalidninu ili naknadu u slučaju smrti),

b) račun je sa poreskim olakšicama (doprinosi uplaćeni na račun priznaju se kao rashod ili su isključeni iz bruto dobiti vlasnika računa ili je oporezivanje dohotka od ulaganja sa računa odloženo ili se oporezuju po sniženoj stopi),

c) podliježe regulisanju kao privredni subjekt za ulaganja za potrebe koje nijesu u vezi sa penzionisanjem i njime se redovno vrši trgovina na organizovanom tržištu hartija od vrijednosti ili kao privredni subjekt za štednju za potrebe koje nijesu u vezi sa penzionisanjem,

č) povlačenja sredstava sa računa treba da budu određena starosnom granicom za penzionisanje, invaliditetom ili smrću, ili:

- su godišnje uplate doprinosa ograničene na iznos preračunat u valuti druge poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 50,000 američkih dolara ili manje, ili

- postoji maksimalno ograničenje uplata doprinosa na račun tokom životnog vijeka za iznos preračunat u valuti druge poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 1,000,000 američkih dolara ili manje, pri čemu se primjenjuju pravila o konsolidovanju računa i preračunavanju valuta,

ć) povlačenja sredstava sa računa treba da budu određena ispunjavanjem kriterijuma koji se odnose na svrhu investicionog ili štednog računa, i

d) godišnje uplate doprinosa su ograničene na iznos denominisan u valuti svake države članice koji odgovara iznosu od 50,000 američkih dolara ili manje, a primjenjuju se pravila određena o konsolidovanju računa i preračunavanju valuta;

dž) da se Poreskom organu dostavljaju podaci o računu;

2. ugovor o životnom osiguranju kod kojeg se period osiguranja završava prije 90. godine života fizičkog lica, pod uslovom da ugovor ispunjava sljedeće uslove:

- periodične premije, koje se vremenom ne umanjuju, dospijevaju za plaćanje najmanje jednom godišnje u toku trajanja ugovora ili do 90. godine života osiguranika,

- ugovor nema ugovorenu vrijednost kojoj bi se moglo pristupiti (povlačenjem, zajmom ili na drugi način) bez prestanka ugovora,

- iznos (osim naknade u slučaju smrti) koji se plaća po otkazu ili prestanku ugovora ne može da premaši zbirne premije plaćene za ugovor, umanjene za iznos u slučaju smrti, bolesti i naknada troškova (bez obzira da li su stvarno nametnute) za period trajanja ugovora i iznose isplaćene prije otkaza ili prestanka ugovora, i

- primalac prenosa vrijednosti nije ugovorna strana;

3. račun koji se vodi radi zaostavštine, ako dokumentacija o takvom računu sadrži i kopiju testamenta umrlog lica ili izvod iz matičnog registra umrlih;

4. račun otvoren u vezi:

a) sudskog naloga ili presude,

b) prodaje, razmjene ili zakupa nepokretnosti ili lične imovine, pod uslovom da račun ispunjava sljedeće uslove:

- račun se finansira uplatama avansa ili kapare, deponovanjem iznosa za pokriće obaveze povezane sa transakcijom ili se finansira iz imovine koja je deponovana na račun u vezi sa prodajom, razmjenom ili zakupom imovine,

- račun je otvoren i se koristi za obezbjeđenje obaveze kupca u pogledu plaćanja nabavne cijene imovine, obaveze prodavca u pogledu plaćanja nepredviđene obaveze ili obaveze zakupodavca ili zakupoprirnca o naknadi štete na zakupljenoj imovini po ugovoru o zakupu,

- imovina na računu, uključujući prihod ostvaren po računu, biće isplaćena ili na drugi način raspodijeljena u korist kupca, prodavca, zakupodavca ili zakupoprirnca nakon prodaje, razmjene ili otkupa imovine ili prestanka važenja ugovora o zakupu,

- račun nije račun za maržu ili sličan račun otvoren u vezi sa prodajom ili razmjenom imovine, i

- račun nije povezan sa računom opisanim tač. 5 do 7 ovog dijela priloga,

c) obaveze finansijske institucije koja sprovodi zajam obezbijeden nekretninom da izdvaja dijela uplate isključivo za potrebu lakšeg plaćanja poreza ili osiguranja povezanih sa nekretninom,

č) obaveze finansijske institucije da olakša plaćanje poreza;

5. depozitni račun koji ispunjava sljedeće zahtjeve:

a) da računom klijent vrši uplatu u iznosu većem od iznosa koji dospijeva na plaćanje po kreditnoj kartici ili u vezi sa drugim instrumentom revolving kredita, a taj više uplaćeni iznos se klijentu ne vraća odmah; i

b) finansijska institucija treba da sprovodi politike i postupke da bi klijenta spriječila da preplati iznos koji prelazi iznos preračunat u valuti druge poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 50,000 američkih dolara, ili da bi se obezbijedilo da se u roku od 60 dana izvrši povrat više uplaćenog iznosa klijenta, pri čemu se primjenjuju pravila određena za preračunavanje valuta (za ovu potrebu više uplaćeni iznos klijenta ne odnosi se na potražna salda u iznosu osporenih naknada, ali zato uključuje potražna salda koja su nastala zbog povrata robe);

6. drugi račun za koji postoji nizak rizik od zloupotrebe utaje poreza.

Neće se smatrati da finansijski račun, koji ispunjava zahtjev iz tačke 1 stav 1 podtač. č) i d) ovog dijela priloga, ne ispunjava taj zahtjev zbog toga što taj račun može da prima sredstva prenesena sa jednog ili više finansijskih računa koji ispunjavaju zahtjeve iz stava 1. tačka 1 ovog dijela priloga ili sredstva prenesena iz jednog ili više fondova penzijskog osiguranja koji ispunjavaju neki od zahtjeva iz Priloga 4 ovog uputstva.

DIO 2

ISKLJUČENI RAČUNI PREMA FATCA SPORAZUMU

Isključeni račun, prema FATCA sporazumu, je račun o kojem finansijska institucija ne izvještava Poreski organ, i to:

1. štedni račun je:

a) penzijski račun koji se vodi u Crnoj Gori i, u skladu sa važećim propisima Crne Gore, ispunjava sljedeće zahtjeve:

- da je lični penzijski račun ili dio penzijskog programa radi osiguranja penzije ili penzijskih naknada (invalidnina ili naknada u slučaju smrti),

- da je račun sa poreskim olakšicama (doprinosi uplaćeni na račun priznaju se kao rashod ili su isključeni iz bruto dobiti vlasnika računa ili je oporezivanje dohotka od ulaganja sa računa odloženo ili se oporezuju po sniženoj stopi);

- da se Poreskom organu dostavljaju godišnje informacije o tom računu;

- da su povlačenja sredstava uslovljena starosnom granicom za penzionisanje, invaliditet ili smrt; i

- ako su godišnje uplate doprinosa ograničene na iznos od 50.000 USD (ili manje) ili postoji maksimalno ograničenje uplata doprinosa tokom života po računu od 1.000.000 USD ili manje;

b) nepenzijski štedni račun koji se vodi u Crnoj Gori (a koji nije otvoren na osnovu ugovora o osiguranju ili rentnom osiguranju), u skladu sa zakonom, ispunjava zahtjeve, i to da:

- je instrument štednje koji nije otvoren u svrhe penzionisanja,

- je račun sa poreskim olakšicama (doprinosi uplaćeni na račun priznaju se kao rashod ili su isključeni iz bruto dobiti vlasnika računa ili je oporezivanje dohotka od ulaganja sa računa odloženo ili se oporezuju po sniženoj stopi),

- su povlačenja sredstava uslovljena ispunjenjem kriterijuma povezanih sa svrhom štednog računa, i

- su godišnje uplate doprinosa ograničene na iznos od 50.000 USD ili manje, primjenom pravila o zbirnom stanju računa i preračunavanju valuta;

2. ugovor o životnom osiguranju na određeni rok je ugovor kojim se period pokrića završava prije 90. godine života osiguranika, pod uslovom da:

a) periodične premije, koje se vremenom ne umanjuju, dospijevaju za plaćanje najmanje jednom godišnje u toku trajanja ugovora ili do 90. godine života osiguranika;

b) ugovor nema ugovorenu vrijednost kojoj bi se moglo pristupiti (povlačenjem, zajmom ili na drugi način) bez prestanka ugovora;

c) iznos (osim naknade u slučaju smrti) koji se plaća po otkazu ili prestanku ugovora ne može da premaši zbirne premije plaćene za ugovor, umanjene za iznos u slučaju smrti, bolesti i naknada troškova (bez obzira da li su stvarno nametnute) za period trajanja ugovora i iznose isplaćene prije otkaza ili prestanka ugovora;

č) se ugovor ne koristi radi uvećanja vrijednosti (transferee for value);

3. račun koji se drži radi zaostavštine, ako dokumentacija o takvom računu sadrži i kopiju testamenta umrlog lica ili izvod iz matičnog registra umrlih;

4. račun otvoren u vezi:
- a) sudskog naloga ili presude,
 - b) prodaje, razmjene ili zakupa nepokretnosti ili lične imovine, pod uslovom da:
 - račun se finansira uplatama avansa ili kapare, deponovanjem iznosa za pokriće obaveze povezane sa transakcijom ili se finansira iz imovine koja je deponovana na račun u vezi sa prodajom, razmjenom ili zakupom imovine,
 - račun je otvoren i se upotrebljava za obezbjeđenje obaveze kupca u pogledu plaćanja nabavne cijene imovine, obaveze prodavca u pogledu plaćanja nepredviđene obaveze ili obaveze zakupodavca ili zakupoprimca o naknadi štete na zakupljenoj imovini po ugovoru o zakupu,
 - imovina na račun, uključujući prihod ostvaren po račun, biće isplaćena ili na drugi način raspodijeljena u korist kupca, prodavca, zakupodavca ili zakupoprimca nakon prodaje, razmjene ili otkupa imovine ili prestanka važenja ugovora o zakupu,
 - račun nije račun za maržu ili sličan račun otvoren u vezi sa prodajom ili razmjenom imovine, i
 - račun nije povezan sa računom kreditne kartice;
 - c) obaveze finansijske institucije koja sprovodi zajam obezbijeđen nekretninom da izdvaja dijela uplate isključivo za potrebu lakšeg plaćanja poreza ili osiguranja povezanih sa nekretninom;
 - č) obaveze finansijske institucije da olakša plaćanje poreza.

PRILOG 3

MJERE PRODUBLJENE PROVJERE

DIO 1

PRODUBLJENA PROVJERA PREMA ZAJEDNIČKOM STANDARDU IZVJEŠTAVANJA

Račun se tretira kao račun koji podliježe obavezi izvještavanja od datuma kad se za njega utvrdilo da se radi o takvom račun, u skladu sa postupcima produbljene provjere.

Informacije o račun koji podliježe obavezi izvještavanja treba da se dostavljaju jednom godišnje u kalendarskoj godini koja slijedi nakon godine na koju se informacije odnose, ako nije drugačije propisano.

Saldo ili vrijednost računa utvrđuje se posljednjeg dana kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda.

Kad se granica salda ili vrijednosti utvrđuje posljednjeg dana kalendarske godine, odgovarajući saldo ili vrijednost utvrđuju se posljednjeg dana izvještajnog perioda koji se završava tom kalendarskom godinom ili u toj kalendarskoj godini.

Druga poreska jurisdikcija može da dopusti finansijskim institucijama da:

- koriste pružaoce usluga za ispunjavanje obaveza uvedenih za te izvještajne finansijske institucije, a koje se odnose na izvještavanje i produbljenu provjeru, ali za te obaveze odgovorne su izvještajne finansijske institucije.

- primjenjuju postupke produbljene provjere za nove račune i na postojeće račune, kao i postupke produbljene provjere za račune velike vrijednosti na račune male vrijednosti.

Pravila koja se odnose na postojeće račune nastavljaju da se primjenjuju i kad poreska jurisdikcija dopusti da se postupci produbljene provjere za novi račun primjenjuju na postojeće račune.

PRODUBLJENA PROVJERA POSTOJEĆIH RAČUNA FIZIČKIH LICA

Radi utvrđivanja računa koji podliježu obavezi izvještavanja između postojećih računa fizičkih lica primjenjuju se sljedeći postupci:

1. **za račune male vrijednosti** ako finansijska institucija:

- a) u svojoj evidenciji ima tekuću adresu prebivališta za vlasnika računa koji je fizičko lice na osnovu pravno-valjanog dokaza, finansijska institucija može vlasnika računa - fizičko lice u poreske svrhe da tretira kao rezidenta druge poreske jurisdikcije u kojoj se adresa nalazi radi utvrđivanja da li je taj vlasnik računa lice o kojem se izvještava;

- b) nema postojeću adresu prebivališta vlasnika računa koji je fizičko lice na osnovu pravno-valjanog dokaza, treba da provjeri podatke koji se mogu pretraživati elektronskim putem i vode u finansijskoj instituciji u skladu sa podtačk. c) do d) ove tačke, s obzirom na svaku od sljedećih naznaka:

- da je za vlasnika računa utvrđeno da je rezident druge poreske jurisdikcije,
- da je tekuća poštanska adresa ili adresa prebivališta (uključujući poštanski fah) u drugoj poreskoj jurisdikciji,
- da telefonski broj u poreskoj jurisdikciji finansijske institucije ne postoji, a vlasnik računa ima telefonski broj u drugoj poreskoj jurisdikciji,

- postoji trajni nalog (osim po osnovu depozitnog računa) za prenos sredstava na račun koji se vodi u drugoj poreskoj jurisdikciji,

- postoji punomoćje ili ovlašćenje za potpisivanje dodijeljeno licu koje ima adresu u drugoj poreskoj jurisdikciji, ili
- postoji nalog za zadržavanje pošte ili privremena adresa u drugoj poreskoj jurisdikciji ako finansijska institucija u svojoj evidenciji ima samo tu adresu vlasnika računa.

- c) elektronskim pretraživanjem ne otkrije nijednu od naznaka navedenih u podtački b), nije potrebno preduzimati

dodatne mjere sve dok se ne izmijenjene okolnosti na osnovu kojih se jedna ili više naznaka može povezati sa računom ili dok taj račun ne postane račun velike vrijednosti;

č) elektronskim pretraživanjem otkrije neku od naznaka navedenih u podtački b) al. 1, 2 i 3 ove tačke ili izmijenjene okolnosti dovedu do toga da se jedna ili više naznaka mogu povezati sa postojećim računom, finansijska institucija treba vlasnika računa radi oporezivanja da tretira kao rezidenta svake poreske jurisdikcije za koju je utvrđena naznaka, osim ako odluči da primijeni podtačku d) ove tačke i ako se jedan od izuzetaka te podtačke primjenjuje na taj račun;

ć) elektronskim pretraživanjem za vlasnika računa otkrije nalog za zadržavanje pošte ili privremena adresa, a nijedna druga adresa niti naznaka navedena u podtački b) al. 1 do 5 ove tačke, finansijska institucija treba da, primijeni pretraživanje evidencija koje se vode u pisanoj formi u skladu sa tačkom 2 podtačka b) ovog dijela priloga ili da zahtijeva od vlasnika računa da dostavi izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti radi utvrđivanja rezidentnosti radi oporezivanja tog vlasnika računa. Ako se pretraživanjem evidencija u pisanoj formi ne utvrdi naznaka, a pokušaj pribavljanja izjave, odnosno potvrde o rezidentnosti od vlasnika računa ne bude uspješan, takav račun finansijska institucija treba da prijavi Poreskom organu svoje poreske jurisdikcije kao nedokumentovani račun.

d) nezavisno od pronalaženja naznaka u skladu sa podtačkom b) ove tačke, od izvještajne finansijske institucije ne zahtijeva se da vlasnika računa tretira kao da se radi o rezidentu druge poreske jurisdikcije ako informacije o vlasniku računa sadrže:

- podatak o postojećoj poštanskoj adresi ili adresi prebivališta u toj poreskoj jurisdikciji, telefonskom broju u toj poreskoj jurisdikciji, a ne sadrže telefonski broj u poreskoj jurisdikciji finansijske institucije ili trajni nalog (po osnovu finansijskih računa osim depozitnih računa) za prenos sredstava na račun koji se vodi u drugoj poreskoj jurisdikciji, a finansijska institucija pribavi ili prethodno provjeri i u evidenciji ima izjavu, odnosno potvrdu vlasnika računa o rezidentnosti u toj ili drugoj poreskoj jurisdikciji i pravno-valjani dokaz kojim se utvrđuje da račun vlasnika računa ima status računa koji ne podliježe izvještavanju;

- punomoćje ili ovlaštenje za potpisivanje dodijeljeno licu koje ima adresu u toj poreskoj jurisdikciji, a finansijska institucija pribavi ili je prethodno provjerila i u evidenciji ima izjavu, odnosno potvrdu vlasnika računa o rezidentnosti u toj ili drugoj poreskoj jurisdikciji ili pravno-valjani dokaz kojim se utvrđuje da račun vlasnika računa ima status računa koji ne podliježe izvještavanju.

2. za račune velike vrijednosti:

a) finansijska institucija treba da provjerava podatke koji se mogu pretraživati elektronskim putem, a koji se vode u finansijskoj instituciji za svaku od naznaka opisanih u tački 1 podtački b) ovog dijela priloga;

b) ako baze podataka finansijske institucije koje je moguće elektronski pretražiti obuhvataju informacije opisane u podtački c) ove tačke, nije potrebno dalje pretraživanje evidencija koje se vode u pisanoj formi;

c) izuzetno od podtačke b) ove tačke, ako elektronske baze podataka ne obuhvataju navedene informacije, finansijska institucija treba da, za račune velike vrijednosti, izvrši provjeru trenutne glavne datoteke klijenata, kao i sljedećih isprava povezanih sa računom, ako podaci o njima nijesu sadržani u trenutnoj glavnoj datoteci klijenata, koje je finansijska institucija prikupila u posljednjih pet godina za svaku naznaku opisanu u tački 1 podtačka b) ovog dijela priloga, i to:

- pravno-valjani dokaz prikupljen o računom;
- ugovor ili isprave o otvaranju računa;
- dokumentacija koju je finansijska institucija prikupila, a u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca ili u druge svrhe;
- obrazac punomoćja ili ovlaštenja za potpisivanje; i
- trajni nalog (osim po osnovu depozitnog računa) za prenos sredstava.

č) finansijska institucija ne treba da pretražuje evidenciju koja se vodi u pisanoj formi opisanu u podtač. b) i c) ove tačke, ako baze podataka sadrže dovoljno informacija koje se mogu elektronski pretraživati, i to:

- status rezidentnosti vlasnika računa,
- adresu prebivališta vlasnika računa i važeću poštansku adresu u spisima finansijske institucije, p
- telefonski broj vlasnika računa koji se nalazi u spisima finansijske institucije,
- informacije o postojanju trajnog naloga za prenos sredstava sa računa na drugi račun (uključujući račun u drugoj poslovnoj jedinici finansijske institucije ili u drugoj finansijskoj instituciji), osim po osnovu depozitnog računa,
- informacije o privremenoj adresi ili nalog za zadržavanje pošte za vlasnika računa, i
- informacije o postojanju punomoćja ili ovlaštenja za potpisivanje po računom;

ć) provjera stvarnih saznanja ličnog bankara klijenta, osim pretraživanja evidencije koja se vodi pisanoj i elektronskoj formi finansijska institucija treba svaki račun velike vrijednosti koji vodi lični bankar (uključujući svaki finansijski račun koji se konsoliduje sa tim računom velike vrijednosti) da smatra računom koji podliježe obavezi izvještavanja, ako lični bankar ima stvarna saznanja da je vlasnik računa lice koje podliježe obavezi izvještavanja;

d) dejstvo primjene naznaka vrši se na sljedeći način, i to ako:

- proširenom provjerom računa velike vrijednosti nije utvrđena ni jedna naznaka iz tačke 1 podtačka b) ovog dijela priloga i ako je utvrđeno da račun ne drži lice o kojem se izvještava iz podtačke ć) ove tačke, nije potrebno sprovoditi dalje mjere sve dok ne nastupi promjena okolnosti na osnovu koje se sa računom može povezati jedna ili više naznaka,

- se proširenom provjerom računa velike vrijednosti opisanom u ovoj tački otkrije neka od naznaka iz tačke 1 podtačka b) at. 1 do 5 ovog dijela priloga ili ako nastupi naknadna promjena okolnosti na osnovu koje se jedna ili više naznaka mogu povezati sa računom, finansijska institucija smatra takav račun računom koji podliježe obavezi izvještavanja u odnosu na svaku poresku jurisdikciju za koju je naznaka utvrđena, osim ako odluči da primijeni tačku 1 podtačka d) ovog

dijela priloga i ako se na taj račun odnosi jedno od izuzeća iz te tačke,

- je proširenom provjerom računa velike vrijednosti utvrđen nalog za zadržavanje pošte ili privremena adresa i za vlasnika računa nije utvrđena ni jedna adresa niti druga naznaka navedena u tački 1 podtačka b) al. 1 do 5 ovog dijela priloga, finansijska institucija treba od tog vlasnika računa da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti radi utvrđivanja rezidentnosti vlasnika računa za potrebe oporezivanja. Ako finansijska institucija ne može da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti od vlasnika računa, treba Poreskom organu taj račun da prijavi kao nedokumentovani račun,

dž) ako u kalendarskoj godini u kojoj se izvještava postojeći račun fizičkog lica nije račun velike vrijednosti, ali postane račun velike vrijednosti na posljednji dan sljedeće kalendarske godine, finansijska institucija treba da sprovede postupke proširene provjere tog računa, u kalendarskoj godini koja slijedi nakon godine u kojoj je taj račun postao račun velike vrijednosti. Ako se na osnovu te provjere za takav račun utvrdi da je račun koji podliježe obavezi izvještavanja, finansijska institucija treba da dostavi tražene informacije o računu za godinu u kojoj je utvrđeno da se radi o računu koji podliježe obavezi izvještavanja i za sljedeće godine na godišnjem nivou, osim ako vlasnik računa prestane da bude lice o kojem se izvještava;

d) kad finansijska institucija primijeni postupke proširene provjere, opisane u ovoj tački, na račun velike vrijednosti, od finansijske institucije ne zahtijeva se da ponovno primjenjuje takve postupke, osim provjere ličnog bankara, na isti račun velike vrijednosti u bilo kojoj narednoj godini, osim ako je račun nedokumentovan, a u tom slučaju izvještajna finansijska institucija bi trebalo da ih primjenjuje jednom godišnje sve dok takav račun prestane da bude nedokumentovan;

e) ako dođe do promjena okolnosti vezanih za račun velike vrijednosti na osnovu kojih se naznake iz tačke 1 podtačka b) ovog dijela priloga, mogu povezati sa računom, finansijska institucija treba taj račun da smatra računom koji podliježe obavezi izvještavanja u slučaju svake poreske jurisdikcije za koju je utvrđena naznaka, osim ako odluči da primijeni tačku 1 podtačka d) ovog dijela priloga i ako se na taj račun odnosi jedno od izuzeća iz te tačke;

f) finansijska institucija treba da sprovede postupke pomoću kojih lični bankar može utvrditi svaku promjenu okolnosti vezanih za račun.

3. Provjera postojećih računa velike vrijednosti fizičkih lica treba da bude završena do kraja godine koja slijedi godini u kojoj je račun utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom, a provjera postojećih računa male vrijednosti fizičkih lica treba da bude završena nakon isteka dvije godine od godine u kojoj je račun utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom.

4. Postojeći račun fizičkog lica za koji je utvrđeno da je račun koji podliježe obavezi izvještavanja prema ovom dijelu smatra se računom koji podliježe obavezi izvještavanja u svim godinama koje slijede, osim ako vlasnik računa prestane da bude lice o kojem se izvještava.

PRODUBLJENA PROVJERA NOVIH RAČUNA FIZIČKIH LICA

Nakon otvaranja računa, finansijska institucija treba da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa, koja može biti dio dokumentacije koja prati otvaranje računa i koja toj instituciji omogućava da utvrdi rezidentnost vlasnika računa za potrebe oporezivanja i da potvrdi opravdanost te izjave o rezidentnosti na osnovu informacija koje je ta institucija pribavila u vezi sa otvaranjem računa, uključujući svu dokumentaciju prikupljenu u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca.

Ako se na osnovu izjave, odnosno potvrde o rezidentnosti vlasnika računa utvrdi da je vlasnik računa rezident za potrebe oporezivanja u toj poreskoj jurisdikciji, finansijska institucija taj račun treba da tretira kao račun koji podliježe obavezi izvještavanja, a ta izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti treba da sadrži identifikacioni broj za potrebe oporezivanja vlasnika računa u državi u kojoj je rezident i datum rođenja.

Ako se promijene okolnosti vezane za novi račun fizičkog lica, odnosno ako finansijska institucija sazna ili ima razlog da smatra da je izvorna izjava o rezidentnosti netačna ili nepouzdana, finansijska institucija treba da pribavi potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa izdatu od nadležnog poreskog organa kojom se utvrđuje rezidentnost za potrebe oporezivanja vlasnika računa.

PRODUBLJENA PROVJERA POSTOJEĆIH RAČUNA SUBJEKATA

Za potrebe identifikovanja računa postojećih računa subjekata kao račune koji podliježu izvještavanju primjenjuju se sljedeći postupci:

1. postojeći račun subjekta ili grupa računa je račun čiji zbirni saldo ili vrijednost sa računa na dan kad se račun utvrdi kao postojeći račun, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom, i na taj datum kad je utvrđen ne prelaze iznos preračunat u valuti poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 250,000 američkih dolara, nije potrebno provjeravati, utvrđivati ili prijavljivati kao račun koji podliježe obavezi izvještavanja sve dok zbirni saldo sa računa ili vrijednost ne budu veći od tog iznosa na posljednji dan u sljedećoj kalendarskoj godini, osim ako izvještajna finansijska institucija odluči drugačije.

2. postojeći račun subjekta čiji zbirni saldo sa računa ili vrijednost na dan kad se račun utvrdi kao postojeći račun, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom, prelazi iznos preračunat u valuti poreske jurisdikcije koji odgovara 250,000 američkih dolara i postojeći račun subjekta čije stanje na dan kad je utvrđen postojeći račun ne prelazi taj iznos, ali čiji zbirni saldo sa računa ili vrijednost na posljednji dan naredne kalendarske godine pređe taj iznos treba da se provjeri u skladu sa postupcima utvrđenim u tački 4 ovog dijela priloga.

3. računi subjekata o kojima se izvještava su postojeći računi subjekata opisani u tački 2 ovog dijela priloga, odnosno računi čiji su vlasnici jedan ili više subjekata, koji su lica o kojima se izvještava ili su njihovi vlasnici pasivni subjekti koji nijesu finansijska institucija i koji su pod kontrolom jednog ili više lica o kojima se izvještava.

4. finansijska institucija treba da primijeni postupke provjere postojećih računa subjekata o kojima se izvještava kako bi utvrdila da li je vlasnik računa jedno ili više lica o kojim se izvještava ili pasivni subjekat koji nije finansijska institucija pod kontrolom jednog ili više lica o kojim se izvještava, i to:

a) utvrđivanje da li je subjekat lice o kojem se izvještava:

- provjera informacija koje se čuvaju u poslovne svrhe ili radi odnosa sa klijentom kako bi se utvrdilo da li te informacije ukazuju da je vlasnik računa rezident u toj poreskoj jurisdikciji i podataka koji za potrebe oporezivanja upućuju na to da je vlasnik računa rezident druge poreske jurisdikcije uključuju podatke o mjestu osnivanja ili organizovanja ili adresu u toj poreskoj jurisdikciji;

- ako informacije upućuju na to da je vlasnik računa rezident u drugoj poreskoj jurisdikciji, finansijska institucija taj račun smatra računom o kojem se izvještava, osim ako dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa, odnosno ako na osnovu informacija kojima raspolaže ili su javno dostupne utvrdi da vlasnik računa nije lice o kojem se izvještava;

b) utvrđivanje da li je pasivni subjekt koji nije finansijska institucija pod kontrolom jednog ili više lica, a koja su lica o kojim se izvještava, i to radi utvrđivanja:

- da li je vlasnik računa pasivni subjekt koji nije finansijska institucija, finansijska institucija treba da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti od vlasnika računa radi utvrđivanja njegovog statusa, osim ako raspolaže informacijama ili ako su javno dostupne informacije na osnovu kojih se može utvrditi da je vlasnik računa aktivni subjekt koji nije finansijska institucija ili finansijska institucija osim investicioni subjekt koji nije finansijska institucija poreske jurisdikcije koja vrši automatsku razmjenu informacija, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom,

- lica koja imaju kontrolu nad vlasnikom računa, finansijska institucija može se osloniti na informacije koji se prikupljajući čuvaju u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca,

- da li lice koje ima kontrolu nad pasivnim subjektom koji nije finansijska institucija je lice o kojem se izvještava, finansijska institucija može da se osloni na informacije koje se prikupljaju i čuvaju u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca u slučaju postojećeg računa subjekata koji vode jedan ili više subjekata koji nijesu finansijske institucije sa zbirnim saldom sa računa ili vrijednošću koji ne prelazi iznos preračunat u valuti svake poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 1,000,000 američkih dolara ili izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa ili lica koje ima kontrolu iz jedne ili više poreskih jurisdikcija u kojoj je lice koje ima kontrolu rezident za potrebe oporezivanja.

5. Provjera postojećih računa subjekata sa zbirnim saldom ili vrijednošću koji na dan utvrđivanja računa kao postojeći račun, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom, prelazi iznos preračunat u valuti svake poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 250,000 američkih dolara, treba da bude završena nakon isteka dvije godine od godine u kojoj je račun utvrđen kao postojeći račun.

6. Provjera postojećih računa subjekata sa zbirnim saldom ili vrijednošću koji na dan utvrđivanja računa kao postojeći račun, u skladu sa potvrđenim međunarodnim sporazumom, ne prelazi iznos preračunat u valuti svake poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 250,000 američkih dolara, treba da bude završena do kraja godine koja slijedi godini u kojoj je račun utvrđen kao postojeći račun.

7. Ako se promjene okolnosti u vezi postojećeg računa subjekata na osnovu kojih finansijska institucija sazna ili ima razloga da smatra da je izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti ili druga dokumentacija u vezi sa računom netačna ili nepouzdana, ta institucija treba ponovo da utvrdi status računa, u skladu sa postupcima propisanim tačkom 4 ovog dijela priloga.

PRODUBLJENA PROVJERA NOVIH RAČUNA SUBJEKATA

Za nove račune subjekata izvještajna finansijska institucija treba da primjenjuje sljedeće postupke provjere kako bi se utvrdilo da li je račun u vlasništvu jednog ili više lica o kojima se izvještava ili pasivnih subjekata koji nijesu finansijske institucije pod kontrolom jednog ili više lica, koja su lica o kojima se izvještava, i to:

1. utvrđivanje da li je subjekt lice o kojem se izvještava:

a) pribavljanja izjave, odnosno potvrde o rezidentnosti vlasnika računa koja može biti dio dokumentacije koja prati otvaranje računa, a koja omogućava finansijskoj instituciji da utvrdi rezidentnost vlasnika računa za potrebe oporezivanja i potvrđivanje opravdanosti te izjave, odnosno potvrde na osnovu informacija koje je finansijska institucija pribavila u vezi sa otvaranjem računa, uključujući svu dokumentaciju prikupljenu u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca, a u slučaju da subjekt potvrdi da nema rezidentnost za potrebe oporezivanja, finansijska institucija može da, kao osnov za utvrđivanje rezidentnosti vlasnika računa, koristi adresu sjedišta subjekta;

b) ako izjava o rezidentnosti vlasnika računa upućuje na to da je vlasnik računa rezident u drugoj poreskoj jurisdikciji, finansijska institucija taj račun tretira kao račun o kojem se izvještava, osim ako na osnovu informacija koje posjeduje ili su javno dostupne utvrdi da vlasnik računa nije lice o kojem se izvještava u odnosu na tu poresku jurisdikciju.

2. utvrđivanje da li je vlasnik novog računa pasivni subjekt koji nije finansijska institucija pod kontrolom jednog ili više lica, koja su lica o kojima se izvještava, a ako je lice, koja ima kontrolu nad tim subjektom, lice o kojem se izvještava, taj račun treba da se smatra računom o kojem se izvještava i prilikom utvrđivanja statusa tog lica finansijska institucija treba da slijedi sljedeće smjernice:

a) za utvrđivanje statusa vlasnika računa da li je pasivni subjekt koji nije finansijska institucija, finansijska institucija koristi izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa, osim ako raspolaže informacijama ili su iste javno dostupne i na osnovu kojih se može utvrditi da je vlasnik računa aktivni subjekt koji nije finansijska institucija ili finansijska institucija osim investicioni subjekt koji nije finansijska institucija poreske jurisdikcije koja automatski razmjenjuje informacije na osnovu potvrđenog međunarodnog sporazuma;

b) radi utvrđivanja lica koja imaju kontrolu nad vlasnikom računa finansijska institucija može da koristi informacije koje se prikupljaju i čuvaju u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca;

c) radi utvrđivanja da li lice koje ima kontrolu nad pasivnim subjektom koji nije finansijska institucija je lice o kojem se izvještava finansijska institucija može da koristi izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa ili lica koje ima kontrolu nad tim subjektom.

POSEBNA PRAVILA PRODUBLJENE PROVJERE

Prilikom sprovođenja postupaka produbljene provjere primjenjuju se sljedeća posebna pravila:

1. korišćenje izjave, odnosno potvrde o rezidentnosti vlasnika računa i drugih dokaza, osim u slučaju da finansijska institucija sazna ili ima razloga da smatra da su izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti ili dokaz netačni ili nepouzdana.

2. alternativni postupci:

a) finansijska institucija može pretpostaviti da fizičko lice, korisnik ugovora o osiguranju ili ugovora o rentnom osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti polise, koje prima naknadu u slučaju smrti nije lice o kojem se izvještava i takav račun se može smatrati računom o kojem se izvještava, osim ako ta institucija ima saznanja ili razloge da smatra da je korisnik ugovora lice o kojem se izvještava;

b) finansijska institucija ima razloga da smatra da je korisnik ugovora o osiguranju ili ugovora o rentnom osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti polise lice o kojem se izvještava, ako informacije koje je prikupila i koje su povezane sa korisnikom sadrže određene naznake, a ako ta institucija ima saznanja ili razloge da smatra da je korisnik lice o kojem se izvještava, treba da primijeni postupke provjere koje se primjenjuju za postojeće račune;

c) finansijska institucija može da smatra da račun, koji je udio člana u grupnom ugovoru o osiguranju ili grupnom ugovoru o rentnom osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti polise, je račun o kojem se ne izvještava do datuma isplate iznosa zaposlenom, odnosno vlasniku sertifikata ili korisniku, ako taj račun ispunjava sljedeće uslove:

- ako je grupni ugovor o osiguranju ili grupni ugovor o rentnom osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti polise izdat poslodavcu i obuhvata 25 ili više zaposlenih, odnosno vlasnika sertifikata;

- zaposleni, odnosno vlasnik sertifikata ima pravo da primi ugovorenu vrijednost koja se odnosi na njihove udjele i da imenuje korisnike naknade koja se isplaćuje u slučaju smrti zaposlenog; i

- zbirni iznos koji se isplaćuje zaposlenom, odnosno vlasniku sertifikata ili korisniku nije veći od iznosa preračunatog u valuti poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 1,000,000 američkih dolara.

č) grupnim ugovorom o osiguranju sa mogućnošću isplate otkupne vrijednosti polise smatra se ugovor kojim se:

- fizička lica osiguravaju preko poslodavca, trgovinskog udruženja, sindikata ili drugog udruženja ili grupe, i

- izračunava premija, za člana grupe ili člana kategorije u grupi, koja se utvrđuje bez obzira na zdravstvene karakteristike pojedinca, osim ako drugačije nije propisano ugovorom,

ć) grupnim ugovorom o rentnom osiguranju smatra se ugovor o rentnom osiguranju u kojem su povjerioci fizička lica povezana preko poslodavca, trgovinskog udruženja, sindikata ili drugog udruženja ili grupe;

3. pravila o spajanju stanja sa računa i preračunavanju iznosa u valuti poreske jurisdikcije:

a) radi utvrđivanja zbirnog stanja ili vrijednosti računa fizičkog lica ili subjekta, finansijska institucija treba da konsoliduje račune koje vodi ta institucija ili povezano lice, ali samo u mjeri u kojoj elektronski sistemi finansijske institucije povezuju račune na osnovu podataka o broju klijenta, identifikacionom broju za potrebe oporezivanja fizičkog lica u državi u kojoj je rezident, odnosno PIB-u za privredne subjekte, a koji omogućavaju konsolidovanje salda ili vrijednosti po računima;

b) radi utvrđivanja zbirnog stanja ili vrijednosti računa pojedinca, kako bi se utvrdilo da li se radi o računima velike vrijednosti, za koje lični bankar sazna ili ima razloga da smatra da su računima u direktnom, odnosno indirektnom vlasništvu, pod kontrolom istog lica ili da ih je otvorilo isto lice (osim u svojstvu fiducijara), finansijska institucija treba da konsoliduje te račune;

c) iznose preračunate u valuti poreske jurisdikcije treba tumačiti kao njihovu protivvrijednost u drugim valutama u skladu sa propisima druge poreske jurisdikcije.

DIO 2

PRODUBLJENA PROVJERA PREMA FATCA SPORAZUMU

Produbljena provjera računa vrši se:

- za dolarski iznos sredstava na računima (američki dolari) i uključuje ekvivalentne iznose u drugim valutama,

- za saldo na računima ili vrijednost računa koji se utvrđuje na posljednji dan kalendarske godine ili drugi odgovarajući izvještajni period,

- kad se granica salda na računima ili vrijednosti te granice utvrđuje na određeni dan, relevantni saldo ili vrijednost utvrđuje se na taj dan ili na posljednji dan izvještajnog perioda koji se završava neposredno prije tog dana, a kad se granica stanja ili vrijednosti utvrđuje na posljednji dan kalendarske godine, relevantno stanje ili vrijednost utvrđuje se na posljednji dan kalendarske godine ili drugi odgovarajući izvještajni period,

- za račun koji se smatra računom o kojem se izvještava SAD od datuma kad je kao takav utvrđen u postupku produbljene provjere.

Postojeći račun fizičkog lica koji nije potrebno provjeriti, identifikovati ili prijaviti, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije, je:

- a) postojeći račun fizičkog lica čije stanje ili vrijednost na određeni dan ne prelazi 50.000 USD;
- b) postojeći račun fizičkog lica uz koji se veže ugovor o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovor o rentnom osiguranju čije je stanje ili vrijednost na određeni dan jednako ili manje od 250.000 USD;
- c) postojeći račun fizičkog lica uz koji se veže ugovor o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovor o rentnom osiguranju pod uslovom da pravo ili propisi Sjedinjenih Država ili Crne Gore ne dozvoljavaju prodaju takvog ugovora rezidentima SAD-a, (npr. ako relevantna finansijska institucija nema potrebnu registraciju, u skladu sa propisima SAD-a, a propisi Crne Gore nalažu prijavljivanje ili oporezivanje po odbitku u odnosu na proizvode osiguranja čiji su vlasnici rezidenti Crne Gore);
- č) depozitni račun čije je stanje jednako ili manje od 50.000 USD.

Postupci provjere postojećih računa fizičkih lica čije stanje ili vrijednost na određeni dan prelazi 50.000 USD (250.000 USD u slučaju ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ili ugovora o rentnom osiguranju), ali ne prelazi 1.000.000 USD (u daljem tekstu: **račun male vrijednosti**) su:

1. elektronsko pretraživanje podatka koje vodi finansijska institucija, a koji upućuju na SAD, i to:
 - a) identifikacija vlasnika računa kao državljanina, odnosno rezidenta SAD-a;
 - b) upućivanje na mjesto rođenja u SAD-u;
 - c) poštanska adresa ili adresa prebivališta je u SAD-u (uključujući i poštanski fah u SAD-u);
 - č) telefonski broj u SAD-u;
 - ć) trajni nalog za prenos sredstava na račun koji se održava u Sjedinjenim Državama;
 - d) punomoćje ili ovlaštenje za potpisivanje dato licu koje ima adresu u SAD-u; ili
 - dž) adresu koju koristi ili adresu za zadržavanje pošte koja je jedina adresa vlasnika računa koju finansijska institucija ima u evidenciji (u slučaju postojećeg računa fizičkog lica koji je račun male vrijednosti, adresa koju koristi vlasnik računa van Sjedinjenih Država ili adresa za zadržavanje pošte ne smatraju se podacima koji upućuju na SAD);
2. dodatne mjere nije potrebno poduzimati sve dok ne nastupe izmijenjene okolnosti na osnovu kojih se računu može pripisati podatak koji upućuje na SAD ili dok račun ne postane račun velike vrijednosti;
3. izuzetno od podatka koji upućuju na SAD iz tačke 1 ovog stava, finansijska institucija ne treba prema računu da postupa kao računu o kojem se izvještava SAD, ako informacije o vlasniku računa:
 - a) upućuju na mjesto rođenja u SAD-u, a finansijska institucija u evidenciji vodi:
 - izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa kojim se dokazuje da nije državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja,
 - pasoš ili drugu identifikacionu ispravu izdatu od državnih organa kojom se dokazuje državljanstvo vlasnika računa u zemlji koja nije u sastavu Sjedinjenih Država, i
 - kopiju potvrde vlasnika računa o gubitku državljanstva Sjedinjenih Država ili objašnjenje o razlogu zbog kojeg vlasnik računa nema potvrdu o odricanju od državljanstva SAD-a ili rođenjem nije stekao pravo na to državljanstvo;
 - b) sadrže podatak o poštanskoj adresi ili adresi prebivališta u SAD-u, telefonskom broju u SAD-u koji je naveden uz račun i trajnom nalogu za prenos sredstava na račun u Sjedinjenim Državama, a finansijska institucija u evidenciji vodi:
 - izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa kojim se dokazuje da nije državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja,
 - dokaz kojim se, u skladu sa stavom 5 ovog dijela priloga, utvrđuje status vlasnika računa van SAD-a;
 - c) sadrže punomoćje ili ovlaštenje za potpisivanje izdatih licu sa adresom u SAD-u, adresu koju koristi vlasnik računa ili adresu za zadržavanje pošte koja je jedina utvrđena adresa vlasnika računa, broj telefona u SAD-u (ako je i telefonski broj van SAD-a takođe naveden uz podatke o računu), a finansijska institucija u evidenciji vodi:
 - izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa kojim se dokazuje da nije državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja,
 - dokaz kojim se utvrđuje status vlasnika računa izvan SAD-a.

Na postojeće račune male vrijednosti fizičkih lica primjenjuju se sljedeći dodatni postupci:

1. provjera postojećih računa fizičkih lica koji su računi male vrijednosti na osnovu podatka koji upućuje na SAD treba da bude završena u roku od dvije godine od dana kad su je taj račun utvrđen kao postojeći račun male vrijednosti;
2. ako nastupe izmijenjene okolnosti u odnosu na postojeći račun fizičkog lica koji je račun male vrijednosti tako se podatak koji upućuje na SAD može povezati sa računom, tad finansijska institucija prema tom računu treba da postupa kao prema računu o kojem se izvještava SAD.

Izuzetno od stava 4 ovog dijela priloga, za depozitne račune čije je stanje jednako ili manje od 50.000 USD, sa svakim postojećim računom fizičkog lica koji je identifikovan kao račun o kojem se izvještava SAD u godinama koje slijede, postupa se kao sa računom o kojem se izvještava SAD, osim ako vlasnik računa prestane da bude određeno lice iz SAD-a.

Postupci napredne provjere postojećih računa fizičkih lica čije stanje ili vrijednost na određeni dan ili svake naredne godine prelazi 1.000.000 USD (u daljem tekstu: **račun velike vrijednosti**) su:

1. finansijska institucija treba da provjerava podatke koji se mogu pretraživati elektronskim putem, a koji se vode u finansijskoj instituciji za svaki od sljedećih podataka koji upućuju na SAD opisanih u stavu 3 tačka 1 ovog dijela priloga;
2. ako baze podataka finansijske institucije koje je moguće elektronski pretražiti obuhvataju informacije opisane u tački 3 ovog stava, nije potrebno dalje pretraživanje evidencija koje se vode u pisanoj formi;
3. izuzetno od tačke 2 ovog stava, ako elektronske baze podataka ne obuhvataju navedene informacije, finansijska institucija treba da, za račune velike vrijednosti, izvrši provjeru trenutne glavne datoteke klijenata, kao i sljedećih isprava povezanih sa računom, ako podaci o njima nijesu sadržani u trenutnoj glavnoj datoteci klijenata, koje je finansijska

institucija prikupila u posljednjih pet godina za svaki dokaz opisan u stavu 3 tačka 1 ovog dijela priloga, i to:

- pravno-valjani dokaz prikupljen o računu,
- ugovor ili isprave o otvaranju računa,
- dokumentacija koju je finansijska institucija prikupila, a u skladu sa postupcima vezanim za borbu protiv pranja novca ili u druge svrhe,
- obrazac punomoćja ili ovlaštenja za potpisivanje, i
- trajni nalog (osim po osnovu depozitnog računa) za prenos sredstava;

4. finansijska institucija ne treba ba pretražuje evidenciju koja se vodi u pisanoj formi opisanu u stavu 6 tačka 2 ovog dijela priloga, ako baze podataka sadrže dovoljno informacija koje se mogu elektronski pretraživati, i to:

- podatak o državljanstvu ili statusu rezidentnosti vlasnika računa,
- adresu prebivališta vlasnika računa i važeću poštansku adresu u spisima finansijske institucije,
- telefonski broj vlasnika računa koji se nalazi u spisima finansijske institucije,
- informacije o postojanju trajnog naloga za prenos sredstava sa računa na drugi račun (uključujući račun u drugoj poslovnoj jedinici izvještajne finansijske institucije ili u drugoj finansijskoj instituciji), osim po osnovu depozitnog računa,
- informacije o privremenoj adresi ili nalog za zadržavanje pošte za vlasnika računa, i
- informacije o postojanju punomoćja ili ovlaštenja za potpisivanje po računu;

5. provjera stvarnih saznanja ličnog bankara klijenta, osim pretraživanja evidencije koja se vodi pisanoj i elektronskoj formi finansijska institucija treba svaki račun velike vrijednosti koji vodi lični bankar (uključujući svaki finansijski račun koji se konsoliduje sa tim računom velike vrijednosti) da smatra računom o kojem se izvještava SAD, ako lični bankar ima stvarna saznanja da je vlasnik računa određeno lice iz SAD-a;

6. Dejstvo primjene podataka koje upućuju na SAD vrši se na sljedeći način:

- ako proširenom provjerom prethodno opisanih računa velike vrijednosti nije utvrđena nijedna naznaka koja upućuje na SAD i ako je utvrđeno da vlasnik računa nije određeno lice iz SAD-a, tad nije potrebno sprovoditi dalje mjere sve dok ne nastupe nove okolnosti na osnovu kojih se računu može pridružiti jedna ili više naznaka koji upućuju na SAD,

- ako se prethodno opisanom proširenom provjerom računa velike vrijednosti otkrije informacija koja upućuje na SAD ili nastupe naknadne promjene okolnosti tako da se informacija koja upućuje na SAD može povezati sa računom, tad finansijska institucija prema tom računu treba da postupi kao prema računu o kojem se izvještava SAD, osim ako odluči da primjeni postupke iz stava 3 tačka 3 ovog dijela priloga,

- osim za depozitne račune čije je stanje jednako ili manje od 50.000 USD sa svakim postojećim računom fizičkog lica za koji se na osnovu ovog dijela priloga utvrdi da je račun o kojem se izvještava SAD svake naredne godine postupa se kao sa računom o kojem se izvještava SAD, osim ako vlasnik računa prestane da bude određeno lice iz SAD-a.

Dodatni postupci koji se primjenjuju na račune velike vrijednosti:

1. ako na određeni dan postojeći račun fizičkog lica je račun velike vrijednosti, finansijska institucija treba do tog datuma sljedeće godine da sprovede postupak napredne provjere u odnosu na takav račun, opisan u stavu 6 ovog dijela priloga. Ako se provjerom utvrdi da je taj račun račun o kojem se izvještava SAD na određeni dan, finansijska institucija o tom računu treba da dostavi tražene informacije u odnosu na godinu u kojoj je račun utvrđen u prvom izvještaju o tom računu i nakon toga na godišnjoj osnovi. Ako se nakon određenog dana utvrdi da je taj račun račun o kojem se izvještava SAD, finansijska institucija ne treba da dostavi informacije o tom računu za prethodnu godinu;

2. ako na određeni dan postojeći račun fizičkog lica nije račun velike vrijednosti, ali posljednjeg dana naredne, odnosno drugih narednih kalendarskih godina postane račun velike vrijednosti, finansijska institucija treba u roku od šest mjeseci nakon posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj je račun postao račun velike vrijednosti da sprovede postupke napredne provjere u odnosu na takav račun u stavu 6 ovog dijela priloga. Ako se provjerom utvrdi da je taj račun račun o kojem se izvještava SAD, finansijska institucija treba da dostavi tražene informacije o tom računu u odnosu na godinu u kojoj je taj račun utvrđen i za godine koje slijede na godišnjoj osnovi, osim ako vlasnik računa prestane da bude određeno lice SAD-a;

3. nakon što finansijska institucija primijeni postupke napredne provjere računa velike vrijednosti ta finansijska institucija ne treba da ponovi takve postupke provjere tog računa velike vrijednosti u svakoj godini koja slijedi, osim ako to traži lični bankar za odnose sa klijentima;

4. ako dođe do promjene okolnosti u odnosu na račun velike vrijednosti tako da se saznaju informacije koje upućuju na SAD finansijska institucija treba da postupi prema računu kao računu o kojem se izvještava SAD, osim ako odluči da primjeni postupke iz stava 3 tačka 3 ovog dijela priloga;

5. finansijska institucija treba da sprovede postupke pomoću kojih lični bankar za odnose sa klijentima može da utvrdi svaku promjenu okolnosti računa. Na primjer, ako lični bankar za odnose sa klijentima dobije obavještenje da vlasnik računa ima novu poštansku adresu u Sjedinjenim Državama, finansijska institucija treba novu adresu da smatra promjenom okolnosti i ako odluči da primijeni postupke iz stava 3 tačka 3 ovog dijela priloga, treba da od vlasnika računa prikupi odgovarajuću dokumentaciju.

Finansijska institucija koja je prethodno od vlasnika računa prikupila dokumentaciju i utvrdila da vlasnik računa nije državljanin, odnosno rezident SAD-a, radi ispunjavanja obaveze, kao kvalifikovani posrednik stranog partnerstva ili trusta koji primjenjuje porez po odbitku na izvoru na osnovu sporazuma sa poreskim organom SAD-a ili poreskih propisa Sjedinjenih Država, ne treba da sprovede postupke u odnosu na račune male vrijednosti, odnosno račune velike vrijednosti.

Radi utvrđivanja novog računa o kojima se izvještava SAD čiji je vlasnik fizičko lice i koji je otvoren na određeni dan, u skladu sa potvrđenim FATCA sporazumom (u daljem tekstu: **novi računi fizičkih lica**), primjenjuju se sljedeća pravila i postupci:

1 nove račune fizičkih lica nije potrebno provjeriti, utvrditi ili prijaviti kao račune o kojima se izvještava SAD, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije ili u odnosu na nove račune fizičkih lica ili u odnosu utvrđenu grupu tih računa, kad primjena propisa omogućava takav izbor, i to:

a) depozitni račun, osim ako stanje računa na kraju kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda prelazi 50.000 USD;

b) račun otvoren na osnovu ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti, ako ta vrijednost na kraju kalendarske godine ili drugog odgovarajućeg izvještajnog perioda prelazi 50.000 USD;

2. izuzetno od tačke 1 ovog stava, nove račune fizičkih lica koje nije potrebno provjeriti, nakon otvaranja računa finansijska institucija treba da pribavi izjavu, o potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa koja može biti sastavni dio dokumentacije potrebne za otvaranje računa, na osnovu koje će ta finansijska institucija da utvrdi da li je vlasnik računa rezident Sjedinjenih Država za potrebe oporezivanja (smatra se da je državljanin SAD-a rezident Sjedinjenih Država za potrebe oporezivanja čak i ako je vlasnik računa poreski rezident i u nekoj drugoj jurisdikciji) i potvrditi vjerodostojnost takve izjave, odnosno potvrde na osnovu informacija koje finansijska institucija prikupi prilikom otvaranja računa, uključujući i dokumentaciju prikupljenu u postupcima za sprječavanje pranja novca.

Ako se iz izjave, odnosno potvrde o rezidentnosti utvrdi da je vlasnik računa rezident Sjedinjenih Država za potrebe oporezivanja, finansijska institucija treba da postupi prema računu kao prema računu o kojem se izvještava SAD i da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti koja sadrži američki PIB vlasnika računa (koji može biti na obrascu poreskog organa SAD-a ili sličnom dogovorenom obrascu).

Ako nastupe promijenjene okolnosti u odnosu na novi račun fizičkog lica uslijed kojih finansijska institucija smatra ili ima razlog da smatra da je prvobitna izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti netačna ili nepouzdana, finansijska institucija se ne može pouzdati u dostavljenu izjavu, odnosno potvrdu i treba da dobije pravno-valjanu izjavu da je vlasnik računa državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja. Ako finansijska institucija nije u mogućnosti da dobije pravno-valjanu izjavu, prema tom računu treba da postupi kao prema računu o kojem se izvještava SAD.

Radi utvrđivanja računa o kojem se izvještava SAD i računa finansijskih institucija koje ne učestvuje u izvještavanju, u skladu sa FATCA sporazumom, među postojećim računima čiji su vlasnici subjekti (u daljem tekstu: postojeći računi subjekata), primjenjuju se sljedeća pravila i postupci:

1. račun čije stanje ili vrijednost na određeni dan utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa FATCA sporazumom, ne prelazi 250.000 USD nije potrebno provjeriti, utvrditi ili prijaviti kao račun o kojem se izvještava SAD, dok stanje na tom računu ili vrijednost računa ne prelazi 1.000.000 USD, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije ili u odnosu na postojeće račune subjekata ili zasebno u odnosu na svaku jasno utvrđenu grupu takvih računa, kad primjena propisa Crne Gore omogućava takav izbor;

2. postojeći račun subjekta čije stanje ili vrijednost na određeni dan, u skladu sa FATCA sporazumom, prelazi 250.000 USD, kao i postojeći račun subjekta čije stanje na određeni dan ne prelazi taj iznos, ali stanje na računu ili vrijednost računa na posljednji dan naredne, odnosno narednih kalendarskih godina prelazi 1.000.000 USD, treba da bude provjeren u skladu sa postupcima provjere računa subjekata za koje je potrebno izvještavati;

3. u odnosu na postojeće račune subjekata opisanih u tački 2 ovog stava, računi čiji je vlasnik subjekat koji je određeno lice iz SAD-a ili pasivni strani subjekat koji nije finansijska institucija, a koji je pod kontrolom lica koja su državljani, odnosno rezidenti SAD-a, smatraju se računima o kojima je potrebno izvještavati SAD.

Na postojeće račune subjekata opisane u stavu 12 tačka 2 ovog dijela priloga finansijska institucija, radi utvrđivanja da li je vlasnik računa određeno lice ili lica iz SAD-a, da li račun vodi pasivni subjekat koji nije strana finansijska institucija koji je pod kontrolom lica koje je državljanin, odnosno rezident SAD-a ili ga vodi finansijska institucija koja ne učestvuje u izvještavanju, treba da primijeni postupke utvrđivanja:

1. da li je subjekat određeno lice iz SAD-a:

a) provjera informacija koje se vode u poslovne svrhe ili radi odnosa sa klijentom kako bi se utvrdilo da li te informacije ukazuju da je vlasnik računa lice iz SAD-a, uključujući podatke o mjestu osnivanja ili organizovanja u SAD-u ili adresu u SAD-u;

b) ako informacije upućuju na to da je vlasnik računa lice iz SAD-a, finansijska institucija treba taj račun da smatra računom o kojem se izvještava SAD, osim ako dobije potvrdu od vlasnika računa (koja može biti na obrascu poreskog organa SAD-a ili sličnom dogovorenom obrascu) ili pouzdano utvrdi na osnovu informacija kojima raspolaže ili javno dostupnim informacijama, da vlasnik računa nije određeno lice iz SAD-a;

2. da li je subjekat koji nije iz SAD-a finansijska institucija:

a) provjera informacija koje se vode u poslovne svrhe ili radi odnosa sa klijentom kako bi se utvrdilo upućuju li informacije na to da je vlasnik računa finansijska institucija;

b) ako informacije upućuju na to da je vlasnik računa finansijska institucija ili ako ta i finansijska institucija provjerom utvrdi da je identifikacioni broj posrednika vlasnika računa objavljen na listi stranih finansijskih institucija koju objavljuje poreski organ SAD-a, taj račun nije račun o kojem se izvještava SAD;

3. finansijske institucije kao institucije koja ne učestvuje u izvještavanju, a prema kojoj uplate podliježu obavezi zbirnog izvještavanja na osnovu FATCA sporazumom:

a) u skladu sa podtačkom b) ove tačke, finansijska institucija može da utvrdi da li je vlasnik računa finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, ako finansijska

institucija Crne Gore pouzdano utvrdi da vlasnik računa ima takav status na osnovu identifikacionog broja posrednika vlasnika računa objavljenog na listi stranih finansijskih institucija koju objavljuje poreski organ SAD-a, ili na osnovu drugih javno dostupnih informacija ili informacija koje posjeduje finansijska institucija Crne Gore, u zavisnosti od toga šta je primjenjivo, i tada nijesu potrebne dalje provjere, utvrđivanje ili izvještavanje u odnosu na račun;

b) ako je vlasnik računa finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, koju poreski organ SAD-a smatra finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju, tada račun nije račun o kojem se izvještava SAD, ali uplate vlasniku računa podliježu izvještavanju;

c) ako vlasnik računa nije finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, tada je izvještajna finansijska institucija Crne Gore treba da vlasnika računa da smatra kao finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju, a prema kojoj uplate podliježu obavezi izvještavanja, osim ako finansijska institucija Crne Gore:

- pribavi potvrdu o rezidentnosti (koja može biti na obrascu poreskog organa SAD-a ili drugom obrascu) od vlasnika računa da je riječ o ovlaštenoj stranoj finansijskoj instituciji za koju se smatra da ispunjava zahtjeve ili izuzetom stvarnom vlasniku, ili

- u slučaju učestvujuće, odnosno registrovane strane finansijske institucije za koju se smatra da ispunjava zahtjeve provjerava se identifikacioni broj posrednika vlasnika računa objavljen na listi stranih finansijskih institucija koju objavljuje poreski organ SAD-a;

4. da li je račun čiji je vlasnik strani subjekat koji nije finansijska institucija (u daljem tekstu: NFSS), račun o kojem se izvještava SAD - U odnosu na vlasnika postojećeg računa subjekta za koji nije utvrđeno da je lice iz SAD-a niti da je finansijska institucija, finansijska institucija Crne Gore treba da identifikuje da li:

a) vlasnik računa ima lica koja ga kontrolišu,

b) je vlasnik računa pasivni NFSS i

c) je lice koje kontroliše vlasnika računa državljanin, odnosno rezident SAD-a.

U postupku utvrđivanja navedenih činjenica finansijska institucija treba da primjeni sljedeće:

a) radi utvrđivanja lica koje kontrolišu vlasnika računa finansijska institucija može da se osloni na informacije koje je prikupila i koje vodi, u skladu sa postupcima za sprječavanje pranja novca;

b) radi utvrđivanja da li je vlasnik računa pasivni NFSS, finansijska institucija treba da od vlasnika računa dobije izjavu kako bi utvrdila njegov status, osim ako posjeduje informacije ili ako postoje javno dostupne informacije na osnovu kojih može pouzdano utvrditi da je vlasnik računa aktivni NFSS;

c) radi utvrđivanja da li je lice koje kontroliše pasivni NFSS državljanin, odnosno rezident SAD-a za potrebe oporezivanja, finansijska institucija može da se osloni na:

- izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti vlasnika računa ili lica koje ga kontroliše ako je riječ o postojećem računu subjekta kod jednog ili više NFSS-a čije stanje ili vrijednost prelazi 1.000.000 USD,

- informacije koje je prikupila i koje vodi u skladu sa postupcima za sprječavanje pranja novca, ako je riječ o postojećim računima subjekata kod jednog NFSS-a ili više njih čije stanje ili vrijednost ne prelazi 1.000.000 USD; ili

č) ako je lice koje kontroliše pasivni NFSS državljanin, odnosno rezident SAD-a, račun se smatra računom o kojem se izvještava SAD.

Na postojeće račune subjekata primjenjuju se dodatni postupci provjere u slučaju:

1. kada stanje ili vrijednost računa na određeni dan prelazi 250.000 USD koji treba da budu završeni nakon dvije godine od dana kad je račun utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa FATCA sporazumom;

2. kada stanje ili vrijednost na određeni dan kada je račun utvrđen kao postojeći račun, u skladu sa FATCA sporazumom, ne prelazi 250.000 USD, ali na posljednji dan naredne, odnosno narednih kalendarskih godina prelazi 1.000.000 USD, koji treba da budu okončani u roku od šest mjeseci istekom posljednjeg dana kalendarske godine u kojoj stanje računa ili vrijednost prelazi 1.000.000 USD;

3. ako nastupe izmijenjene okolnosti u odnosu na postojeće račune subjekta tako da finansijska institucija smatra ili ima razlog da smatra da je izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti ili druga dokumentacija u vezi sa računom netačna, odnosno nije pravno-valjana, finansijska institucija treba ponovo da utvrdi status računa u skladu sa postupcima provjere.

Radi utvrđivanja računa o kojima se izvještava SAD, odnosno računa finansijskih institucija koje ne učestvuju u izvještavanju, a koji je otvoren nakon određenog dana, koji je u skladu sa FATCA sporazumom utvrđen kao dan postojanja tog računa, a čiji je vlasnik subjekat (u daljem tekstu: novi računi subjekata), primjenjuju se sljedeća pravila i postupci:

1. račun koji nije potrebno provjeriti, utvrditi ili prijaviti kao račun kreditne, odnosno revolving kartice, koji se smatra novim računom subjekta, pod uslovom da finansijska institucija koja vodi takve račune sprovodi postupke kojima se sprječava da dug vlasniku računa ne prelazi iznos od 50.000 USD, osim ako finansijska institucija ne odluči drugačije ili u odnosu na sve nove račune subjekata ili pojedinačno u odnosu na svaku utvrđenu grupu takvih računa, kao primjena propisa Crne Gore omogućava takav izbor,

2. u odnosu na nove račune subjekata koji nijesu opisani tački 1 ovog stava finansijska institucija treba da utvrdi da li je vlasnik računa:

a) određeno lice iz SAD-a;

b) finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum;

c) učestvujuća strana finansijska institucija, odnosno strana finansijska institucija za koju se smatra da ispunjava

zahtjeve ili izuzeti stvarni vlasnik; ili

č) aktivni NFSS ili pasivni NFSS.

Finansijska institucija može utvrditi da li je vlasnik računa aktivni NFSS, finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, ako postoje informacije da vlasnik računa ima takav status na osnovu identifikacionog broja posrednika vlasnika računa ili na osnovu drugih javno dostupnih informacija ili onih koje posjeduje finansijska institucija Crne Gore, zavisno od toga šta je primjenjivo.

Ako je vlasnik računa finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum, koju poreski organ SAD-a smatra finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju, tada račun nije račun o kojem se izvještava SAD, ali uplate vlasniku računa podliježu izvještavanju.

Izuzetno od st. 16, 17 i 18 ovog dijela priloga finansijska institucija treba od vlasnika računa da dobije izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti na osnovu koje se utvrđuje status vlasnika računa. Kad je u pitanju izjava, odnosno potvrda o rezidentnosti primjenjuju se sljedeća pravila ako je vlasnik računa:

1. određeno lice iz SAD-a, finansijska institucija Crne Gore treba taj račun da smatra računom o kojem se izvještava SAD;

2. pasivni NFSS, finansijska institucija treba da utvrdi identitet lica koje ga kontrolišu, kako je to utvrđeno u postupcima za sprječavanje pranja novca i na osnovu izjave vlasnika računa ili tog lica da utvrdi da li je to lice državljanin, odnosno rezident SAD-a. Ako je takvo lice državljanin, odnosno rezident SAD-a, finansijska institucija treba da smatra račun računom o kojem se izvještava SAD;

3. račun se ne smatra računom o kojem se izvještava SAD i u odnosu na njega nije potrebno izvještavati, ako je vlasnik računa:

a) lice iz SAD-a koje nije određeno lice iz SAD-a;

b) finansijska institucija Crne Gore ili finansijska institucija u drugoj jurisdikciji koja je zaključila FATCA sporazum;

c) učestvujuća strana finansijska institucija, odnosno strana finansijska institucija za koju se smatra da ispunjava zahtjeve ili izuzeti stvarni vlasnik;

č) aktivni NFSS; ili

ć) pasivni NFSS, pri čemu lice koje ih kontroliše nije državljanin, odnosno rezident SAD-a;

4. finansijska institucija koja ne učestvuje u izvještavanju (uključujući finansijsku instituciju Crne Gore ili finansijsku instituciju u drugoj jurisdikciji koju poreski organ SAD-a smatra finansijskom institucijom koja ne učestvuje u izvještavanju), tada račun nije račun o kojem se izvještava SAD, ali uplate vlasniku računa podliježu izvještavanju.

Aktivni NFSS predstavlja svaki NFSS koji ispunjava neki od sljedećih kriterijuma, i to da:

1. manje od 50% bruto dohotka koji je NFSS-a ostvario u prethodnoj kalendarскоj godini ili drugom odgovarajućem izvještajnom periodu je pasivni dohodak i manje od 50% imovine tog NFSS-a u prethodnoj kalendarскоj godini ili drugom odgovarajućem izvještajnom periodu je imovina koju je taj subjekat ostvario ili posjeduje radi stvaranja pasivnog dohotka;

2. akcijama kojim NFSS vrši trgovinu na tržištu hartija od vrijednosti ili je subjekat povezani subjekat sa tim NFSS-a čijim se akcijama vrši trgovina na tržištu hartija od vrijednosti;

3. NFSS je osnovan na teritoriji SAD-a i vlasnici primaoca plaćanja su rezidenti te teritorije SAD-a;

4. se aktivnosti NFSS-a sastoje od posjedovanja (u cijelini ili djelimično) akcija u prometu ili obezbjeđivanja finansiranja i obavljanja usluga, jednom ili više zavisnih subjekata koja obavljaju djelatnost koja nije djelatnost finansijske institucije, osim ako NFSS ne ispunjava uslove za takav status ako NFSS funkcioniše kao investicioni fond ili drugi investicioni subjekat, koji je osnovan radi sticanja, finansiranja subjekata i posjedovanja udjela u tim subjektima, kao kapitalne imovine u investicione svrhe;

5. NFSS još uvijek ne obavlja djelatnost, a ulaže kapital u imovinu radi obavljanja djelatnosti koja nije djelatnost finansijske institucije, ako NFSS ne ispunjava uslove za taj izuzetak poslije datuma koji slijedi nakon 24 mjeseca od datuma ranijeg osnivanja NFSS-a;

6. NFSS u posljednjih pet godina nije bio finansijska institucija, a u postupku je likvidacije imovine ili reorganizacije radi nastavka ili početka poslovanja u nekoj drugoj djelatnosti koja nije djelatnost finansijske institucije;

7. se NFSS primarno bavi transakcijama finansiranja i zaštitom od rizika sa povezanim subjektima, koji nijesu finansijske institucije;

8. NFSS ne pruža usluge finansiranja ili zaštitu od rizika subjektu koji nije povezani subjekat, pod uslovom da se grupa tih povezanih subjekata primarno bavi djelatnošću koja nije djelatnost finansijske institucije;

9. je NFSS izuzeti stvarni vlasnik prema poreskim propisima nadležnog organa SAD-a; ili

10. NFSS treba da ispunjava sljedeće uslove:

a) nije osnovan, niti obavlja djelatnost u jurisdikciji u kojoj je rezident, radi sticanja dobiti;

b) izuzet je od plaćanja poreza na dohodak, odnosno dobit u jurisdikciji u kojoj je NFSS rezident;

c) nema akcionara ni članova koji posjeduju vlasničke udjele u dohotku, dobiti ili imovini tog NFSS-a;

č) na osnovu propisa jurisdikcije u kojoj je NFSS rezident ili osnivačkim aktima NFSS-a nije moguće vršiti raspodjelu, ni primjenu dohotka ili imovine NFSS-a, u korist lica ili subjekata koji se ne bave humanitarnim radom, osim humanitarnih aktivnosti NFSS-a ili isplate iznosa naknade koji predstavlja stvarni trošak pružene usluge; i

ć) da se, poslije likvidacije ili prestanka NFSS-a, imovina tog NFSS-a prenosi na državnog subjekta ili drugu organizaciju na osnovu propisa u jurisdikciji u kojoj je taj NFSS rezident ili na osnovu osnivačkih akata NFSS-a.

Prilikom sprovođenja mjera produbljene provjere primjenjuju se sljedeća pravila:

1. Finansijska institucija ne treba da prihvati izjavu, odnosno potvrdu o rezidentnosti ili drugi pravno-valjani dokaz ako smatra ili ima razlog da smatra da ti dokumenti nijesu tačni, odnosno pouzdani;

2. Pravila o zbirnom stanju računa i preračunavanju valuta:

a) radi utvrđivanja zbirnog stanja ili vrijednosti finansijskih računa koji su u vlasništvu fizičkog lica, finansijska institucija treba zbirno da navede račune koje vodi finansijska institucija ili povezani subjekat, ali samo u mjeri u kojoj elektronski sistem finansijske institucije povezuje račune prema određenom podatku koji se odnosi na broj klijenta ili identifikacioni broj poreskog obveznika i omogućava uvid u zbirno stanje računa ili vrijednosti po računima;

b) radi utvrđivanja zbirnog stanja ili vrijednosti finansijskih računa koji su u vlasništvu subjekta, finansijska institucija treba da razmotri sve račune koje vodi finansijska institucija ili povezani subjekat, ali samo u mjeri u kojoj elektronski sistem finansijske institucije povezuje račune prema određenom podatku koji se odnosi na broj klijenta ili identifikacioni broj poreskog obveznika i omogućava uvid u zbirno stanje računa ili vrijednosti po računima;

c) radi utvrđivanja da li je riječ o računu velike vrijednosti, u slučaju računa za koje lični bankar za odnose sa klijentima smatra ili ima razlog da smatra da su direktno ili indirektno u vlasništvu ili pod kontrolom ili otvoreni od istog lica (osim u svojstvu fiducijara), finansijska institucija treba da utvrdi zbirno stanje takvih računa;

ć) radi utvrđivanja stanja ili vrijednosti računa u valuti u jurisdikciji u kojoj se račun vodi, finansijska institucija treba da preračuna iznose granice u američkim dolarima;

3. Pravno-valjani dokaz uključuje jedno od sljedećih:

a) potvrdu o rezidentnosti izdatu od nadležnog organa jurisdikcije za koju primalac uplate tvrdi da je rezident;

b) pravno-valjanu identifikacionu ispravu fizičkog lica izdatu od nadležnog organa;

c) dokument subjekta izdat od nadležnog organa, koji sadrži naziv subjekta i adresu sjedišta uprave u jurisdikciji (ili teritoriji SAD-a) u kojoj je subjekat osnovan;

č) isprava koja nije izdata na obrascu poreskog organa SAD-a, koju je radi utvrđivanja identiteta fizičkih lica ili subjekata, odobrio poreski organ SAD-a, a odnosi se na račun koji se vodi u jurisdikciji koja primjenjuje propise o sprječavanju pranja novca;

ć) finansijski iskaz, potvrda o kreditnoj sposobnosti, zahtjev za pokretanje stečaja ili izvještaj nadležnog organa za hartije od vrijednosti i berze;

4. Finansijska institucija primjenjuje alternativne postupke za račune koji su u vlasništvu fizičkih lica korisnika ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti ako:

a) ima saznanje da fizičko lice koje je korisnik (a koji nije vlasnik) ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti koja prima naknadu za slučaj smrti nije određeno lice iz SAD-a i može takav račun da tretira kao da nije račun o kojemu se izvještava SAD, osim ako ta institucija smatra ili ima razlog da smatra da je korisnik određeno lice iz SAD-a;

b) ima razlog da smatra da je korisnik ugovora o osiguranju uz mogućnost isplate novčane vrijednosti određeno lice iz SAD-a ako podaci koje je prikupila i finansijska institucija o korisniku sadrže indikatore koji upućuju na SAD;

c) smatra ili ima razlog da smatra da je korisnik određeno lice iz SAD-a, ta institucija treba da primijeni postupke promjere postojećih računa fizičkih lica;

5. Finansijskoj instituciji može se omogućiti da primjenjuje mjere produbljene provjere koje su preduzele druge jurisdikcije, u mjeri u kojoj je to predviđeno poreskim propisima SAD-a.

PRILOG 4

FINANSIJSKE INSTITUCIJE KOJE NE DOSTAVLJAJU INFORMACIJE PORESKOM ORGANU

Finansijska institucija koja, na osnovu potvrđenog međunarodnog sporazuma, ne dostavlja informacije o računu koji posjeduje ili kontroliše rezident druge poreske jurisdikcije je:

1. Centralna banka Crne Gore;

2. Otvoreni penzioni fond, ako:

a) nema ni jednog korisnika koji ima pravo na više od 5% imovine fonda,

b) dostavlja izvještaje poreskim organima, u skladu sa zakonom,

c) ispunjava jedan od sljedećih uslova:

- fond je oslobođen poreza na dobit od ulaganja ili je oporezivanje takvog prihoda odloženo ili se takav prihod oporezuje po sniženoj stopi, zbog statusa koji ima kao sistem penzijskog osiguranja,

- fond najmanje 50% ukupnih doprinosa (koji ne predstavljaju prenos imovine iz drugih sistema ili sa penzionih računa) dobija od poslodavaca koji ga finansiraju,

- raspodjela ili povlačenje sredstava iz fonda mogući su u slučaju nastupanja događaja po osnovu penzionisanja, invaliditeta ili smrti (osim prenosa raspodijeljenih sredstava na druge penzione fondove ili na penzione račune, a koji se smatraju isključenim računima),

- doprinosi (osim naknadno dopuštenih uplaćenih doprinosa) zaposlenih u fond ograničeni su ostvarenim dohotkom zaposlenih ili ne mogu biti veći, na godišnjem nivou, od iznosa preračunatog u valuti države članice koji odgovara iznosu od 50,000 USD, pri čemu se primjenjuju pravila o konsolidovanju računa i preračunavanju valuta;

3. Zatvoreni penzioni fond, ako:

a) ima manje od 50 članova,

b) taj fond finansira poslodavac koji nije investicioni subjekat ili pasivni subjekat koji nije finansijska institucija,

c) doprinosi zaposlenog i poslodavca u fond (osim prenosa imovine sa penzionih računa ograničeni zaradom, odnosno

naknadom zaposlenog),

d) članovi koji nijesu rezidenti Crne Gore u kojoj je fond osnovan nemaju pravo na više od 20 % imovine fonda;

4. Izdavalac platne kartice, ako je finansijska institucija:

a) zbog toga što prima depozite u slučaju kad klijent vrši uplatu u iznosu višem od iznosa koji dospijeva na plaćanje po toj kartici i taj iznos iznad uplaćenog ne vraća se klijentu odmah, i

b) sprovodi politike i postupke da klijent ne bi izvršio preplatu iznosa koji prelazi iznos od 37,000 EUR, preračunat u valuti poreske jurisdikcije koji odgovara iznosu od 50,000 USD, ili da bi se obezbijedilo da se klijentu, u roku od 60 dana, izvrši povrat više uplaćenog iznosa tom klijentu koji prelazi navedeni iznos (više uplaćeni iznos klijenta odnosi se na potražni saldo koji je nastao zbog povrata robe, a ne odnosi se na potražni saldo u iznosu osporenih naknada);

5. Otvoreni fond za zajednička ulaganja, ako:

a) nije izdao i ne izdaje materijalizovane akcije na donosioca,

b) povuče akcije nakon otkupa,

c) sprovodi postupke i preduzima mjere produbljene provjere i dostavlja informacije u vezi sa akcijama koje su potrebne kad su akcije ponuđene za otkup ili drugi način plaćanja,

d) ima uspostavljene politike i postupke kojima se obezbjeđuje otkup ili otuđenja akcija u najkraćem roku.

Pored institucija iz stava 1 ovog dijela priloga, institucije koje nijesu finansijske institucije, a koje ne dostavljaju informacije o računu koji posjeduje ili kontroliše rezident druge poreske jurisdikcije su: državni organi, organi državne uprave, organi uprave, državni fondovi, javne ustanove i druga pravna lica koja se finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno organi jedinice lokalne samouprave, organi lokalne uprave, javne ustanove i druga pravna lica koja se finansiraju iz budžeta jedinice lokalne samouprave.